Memo stand van zaken Groningenwet

Aan: stuurgroep en bestuurlijke tafel Nij begun
Van: werkgroep Staat van Groningen en Noord-Drenthe
Datum: 15 september 2026
Betreft: stand van zaken Groningenwet

1. Aanleiding

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel 'wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen' (de Groningenwet) op 21 april 2026 geamendeerd en vervolgens aangenomen. De Eerste Kamer heeft de Groningenwet op 7 juli 2026 aanvaard.

Inhoud memo

Hoofdstuk 2 De Groningenwet
Hoofdstuk 3 Waar staan we in het proces?
Hoofdstuk 4 Samenvatting behandeling wetsvoorstel door Tweede en Eerste Kamer
Hoofdstuk 5 Analyse, advies en vervolg
Hoofdstuk 6 Voorstel

Totstandkoming memo

De regionale werkgroep Staat van Groningen heeft de analyse en het advies afgestemd met de contactpersonen per thema (schade, versterking, sociale agenda, economische agenda, verduurzaming), ambtelijke opdrachtgevers, lobbyisten, de communicatiemedewerker Nij Begun, de werkgroep schade en het programmamanagersoverleg.

2. De Groningenwet

De Groningenwet is geen zelfstandige nieuwe wet, maar wijzigt een aantal bestaande wetten.[1] In de loop van het proces zijn er onderdelen toegevoegd aan het wetsvoorstel.

1) Wetsvoorstel consultatie [medio 2024]

De Groningenwet wijzigt de Tijdelijke wet Groningen (TwG), de Mijnbouwwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid, om diverse maatregelen uit Nij begun wettelijk vast te leggen. Het gaat onder andere om de Staat van Groningen en Noord-Drenthe, de mogelijkheid van daadwerkelijk herstel en het regelen van collegiaal bestuur Staatstoezicht op de Mijnen.[2]

De kern van de wijzigingen betreft:
→ de mogelijkheid voor daadwerkelijk herstel tot € 60.000 (hoofdstuk 1 en 2 TwG)
→ de zorgplichten voor brede welvaart en verduurzaming (hoofdstuk 5b TwG)
→ het uitvoeringsplan voor de zorgplichten (hoofdstuk 5b TwG)
→ de Staat van Groningen en Noord-Drenthe en de overlegcyclus (hoofdstuk 5c TwG)
→ koste-wat-kost financiering voor uitvoering wettelijke taken IMG en NCG (hoofdstuk 6 TwG)

[1] De Groningenwet regelt onder meer het vervallen van het tijdelijke karakter van de wet: het wordt de Wet Groningen. Groningenwet ziet op het wetsvoorstel, Wet Groningen is de wet zoals die komt te luiden (de gewijzigde Tijdelijke wet Groningen).
[2] Respectievelijk maatregel 1, 3 en 38 Nij Begun.

→ generatielange betrokkenheid (hoofdstuk 6 TwG)

2) Uitbreiding wetsvoorstel na consulatie [oktober 2025, aanbieden Tweede Kamer]

Het wetsvoorstel is sinds de internetconsultatie uitgebreid met een aantal wijzigingen die betrekking hebben op schadeafhandeling en versterking. De wijzigingen zijn voor een deel technisch van aard, betreffen verduidelijkingen of herstel van omissies.

De kern van de meer inhoudelijke wijzigingen betreft:
→ inwoners actief benaderen die nog geen schademelding hebben gedaan (hoofdstuk 2 TwG)
→ mogelijkheid om voorwaarden te verbinden aan de afhandeling van schade (hoofdstuk 2 TwG)
→ voorkomen grotere verschillen vanwege beëindiging gaswinning Groningenveld (hoofdstuk 7a)

3) Voorstel om het wetsvoorstel te wijzigen [januari 2026 Tweede Kamer]

Op 30 januari 2026 heeft de staatssecretaris de 'Nota van wijziging PEGA-wetsvoorstel' naar de Tweede Kamer gestuurd.

De kern van de wijzigingen betreft:
→ uitbreiding mogelijkheden bijstand (hoofdstuk 5)
→ aanpakken onaanvaardbare verschillen met betrekking tot versterking (hoofdstuk 7a).

4) Wijziging wetsvoorstel na aangenomen amendementen [april 2026 Tweede Kamer]

De Tweede Kamer heeft op 21 april 2026 verschillende amendementen aangenomen die het wetsvoorstel wijzigen:
→ het maximumbedrag voor daadwerkelijk herstel kan niet lager worden (hoofdstuk 2)
→ voorhangbepaling bij wijziging van het maximumbedrag (hoofdstuk 2)
→ waarborgen van op overeenstemming gericht overleg, waarbij afwijkend besluiten van een gezamenlijk regionaal standpunt alleen gemotiveerd kan plaatsvinden (hoofdstuk 5b)
→ versterken positie van de regionale overheden in de cyclus SvGND (hoofdstuk 5c)
→ in de SvGND wordt ook de systematische beoordeling van de impact van de getroffen maatregelen opgenomen (onaanvaardbare verschillen) (hoofdstuk 5c)
→ gelijkwaardige behandeling voor versterking van woningen in batch 1588 (hoofdstuk 7a)

Vindplaats wetsvoorstel, tijdlijn en andere relevante documenten
Wet Groningen | Dashboard Groningen

Documenten Tweede Kamer
Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Documenten Eerste Kamer
Uitvoering maatregelen kabinetsreactie op rapport parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen (36.836) - Eerste Kamer der Staten-Generaal

3. Waar staan we in het wetsproces?

Hoofdlijnen-notitie	Consultatie wets-voorstel	Advies Raad van State	Minister-raad	Tweede Kamer	Eerste Kamer	Inwerking-treding
✓	✓	✓	✓	✓	✓	↑
April 2024	Medio 2024	Mei 2025, dictum c	Oktober 2025	April 2026	Juli 2026	

De regionale raden, staten en algemeen besturen van de waterschappen hebben gereageerd op de **hoofdlijnennotitie** onderdeel Staat van Groningen en Noord-Drenthe (SvGND).[3]

De colleges en de dagelijks besturen hebben een **consultatiereactie** op het wetsvoorstel gegeven. In totaal zijn er 33 consultatiereacties ingediend die vooral gaan over de SvGND, de middelen die de uitvoerende instanties nodig hebben en daadwerkelijk herstel (de zogenaamde € 60.000-maatregel).

Het ministerie van BZK heeft de consultatiereacties verwerkt in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting (MvT) en heeft het gewijzigde wetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de **afdeling Advies van de Raad van State** (RvS). Het advies van de RvS van 7 mei 2025 komt erop neer dat de RvS bezwaren heeft bij het voorstel en adviseert het niet in te dienen bij de Tweede Kamer, tenzij het is aangepast.[4] De regionale werkgroep Staat van Groningen en Noord-Drenthe heeft op 15 mei 2025 een analyse gemaakt van het advies van de RvS.

Samengevat adviseert de Afdeling Advies van de Raad van State:
→ af te zien van de twee zorgplichten (verduurzaming en brede welvaart);
→ af te zien van de introductie van 'veronderstelde schade' en daadwerkelijk herstel te stimuleren door een ander instrument te kiezen;
→ wijzigingen van de organisatiestructuur van het SodM achterwege te laten en te behandelen in de Kaderwet Rijksinspecties;
→ af te zien van de artikelen waarin naar de meerjarige opname van financiële middelen in de begrotingswetten wordt verwezen;
→ voor gegevensverwerking de toelichting aan te vullen of te verduidelijken;
→ in de toelichting in te gaan op de verhouding tussen de Wet Groningen en de Gemeentewet en de Provinciewet.

De **Ministerraad** heeft het wetsvoorstel opnieuw behandeld en vervolgens op 9 oktober 2025 aangeboden aan de Tweede Kamer. Op 30 januari 2026 is naast de Nota van wijziging (zie hiervoor) ook de Nota naar aanleiding van het verslag (met reactie op vragen en opmerkingen uit de Tweede Kamer) aangeboden aan de Tweede Kamer.

[3] In deze analyse heeft 'de regio' of 'regionale overheden' betrekking op de gemeenten in de provincie Groningen, de gemeenten Tynaarlo, Noordenveld en Aa en Hunze, de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest en de provincie Groningen.
[4] De RvS geeft bij elk advies een eindoordeel: het dictum. Er zijn vier mogelijkheden (a t/m d) die oplopen in zwaarte. Het advies over de Groningenwet heeft dictum c gekregen.

De regionale overheden hebben in aanloop naar de behandeling van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer in een brief van 18 maart 2026 aan de leden van de Tweede Kamer het regionale standpunt laten weten. In de periode tot de plenaire behandeling zijn verschillende Kamerleden door regionale bestuurders benaderd over het regionale standpunt. De **regionale brief en lobby** zijn gebaseerd op de analyse van 11 maart 2026; kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.

Samenvatting regionaal standpunt
1) resultaatsverplichtingen voor brede welvaart en verduurzaming én garantie dat toereikende middelen beschikbaar zijn en specifiek voor de isolatieaanpak dat de middelen worden verhoogd met daadwerkelijke prijsstijgingen
2) betere overlegpositie van regionale overheden in de cyclus Staat van Groningen en Noord-Drenthe (wederkerig, ook op regionaal initiatief)
3) in de kern van het gebied moet het maximumbedrag voor de maatregel daadwerkelijk herstel vervallen, daarnaast in de kern geen voorwaarde van finale kwijting
4) eenduidige en duidelijke aanpak van verschillen
5) overeenstemming nodig over gevolgschade dat moet vallen onder het principe koste-wat-kost en zolang-als-het-duurt
6) juiste juridische grondslag voor het stellen van voorwaarden door het IMG
7) gelijke aanspraak op bijstand

De **Tweede Kamer** heeft het wetsvoorstel tijdens de plenaire vergadering van 8 april 2026 besproken. Op 21 april 2026 heeft de Kamer gestemd over de ingediende amendementen en moties en het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is geamendeerd en vervolgens aangenomen.

De **Eerste Kamer** heeft het wetsvoorstel op 7 juli 2026 zonder beraadslaging en stemming aanvaard, met aantekening van JA21 en Forum voor Democratie dat zij zich niet het met wetsvoorstel kunnen verenigen.

Het enige dat nu nog moet gebeuren is de **bekendmaking** van de wet. Dan treedt de wet **inwerking**, een aantal onderdelen met terugwerkende kracht.

4. Samenvatting behandeling wetsvoorstel door Tweede en Eerste Kamer

1) De behandeling door de Tweede Kamer

De regionale brief van 18 maart 2026 is tijdens het debat door verschillende woordvoerders genoemd. Het algemene beeld is dat het regionale standpunt duidelijk was én belangrijk. Er zijn **amendementen** ingediend over vier van de zes door de regio naar voren gebrachte onderwerpen: resultaatsverplichtingen, overlegpositie, daadwerkelijk herstel en over de aanpak van verschillen.

Kijkend naar onze regionale standpunten dan is met name de overlegpositie van de regionale overheden ‘binnengehaald’. Onze inzet was de positie in de regionale cyclus voor de Staat van Groningen en Noord-Drenthe te verbeteren en dat is ook gebeurd.

Nieuw artikel 13s (overleg en reactie), derde lid komt te luiden:

Het overleg, bedoeld in het tweede lid, vindt plaats op basis van wederkerigheid ten aanzien van de vertegenwoordiging van gedeputeerde staten van de provincie Groningen, de colleges van de gemeenten en het dagelijks bestuur van de waterschappen, bedoeld in dat lid, en kan worden geïnitieerd door deze bestuursorganen. Onze Minister gaat in de reactie, bedoeld in het eerste

lid, gemotiveerd in op de in het overleg door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen weergegeven zienswijzen.

Daarnaast is óók de regionale positie in de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma Rijk verbeterd: dat is nu een op overeenstemming gericht overleg waarbij de minister moet motiveren wanneer door de regio ingenomen standpunten niet zijn overgenomen in het uitvoeringsprogramma Rijk.

Nieuw artikel 13q (uitvoeringsprogramma Rijk), eerste lid (aanhef) komt te luiden:

Ter invulling van de zorgplichten voor de brede welvaart en de verduurzaming richting het aardgasvrij gereed maken van woningen in de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo stelt Onze Minister in overeenstemming met Onze Ministers die het mede aangaat en in op overeenstemming gericht overleg met gedeputeerde staten van de provincie Groningen, het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de provincie Groningen alsmede de gemeenten Tynaarlo, Noordenveld en Aa en Hunze in de provincie Drenthe, en het dagelijks bestuur van de waterschappen Noorderzijlvest alsmede Hunze en Aa's, een uitvoeringsprogramma Rijk vast, teneinde:

Nieuw artikel 13q (uitvoeringsprogramma Rijk), tweede lid komt te luiden:
Indien partijen, genoemd in het eerste lid, aanhef, in het overleg een gemeenschappelijk standpunt hebben ingenomen dat Onze Minister in overeenstemming met Onze Ministers die het mede aangaat niet volgt, deelt deze dit mede aan beide Kamers der Staten-Generaal, met vermelding van de redenen daarvan.

De maatregel daadwerkelijk herstel krijgt een aantal waarborgen: het maximumbedrag kan niet lager zijn dan € 60.000 en er komt een lichte voorhangprocedure wanneer het maximumbedrag wordt bijgesteld.

Nieuw artikel 2, derde lid onder c gaat over de taken van het IMG en komt te luiden:

heeft tot taak indien de aanvrager dit wenst in plaats van een vergoeding als bedoeld in onderdeel b voor zover deze betrekking heeft op fysieke schade aan een gebouw of werk, veronderstelde schade tot een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen maximum bedrag, dat niet lager kan zijn dan € 60.000, af te handelen door

Nieuw artikel 2, veertiende lid komt te luiden:

De voordracht voor een krachtens het derde lid, onderdeel c, vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd

Het voorkomen of aanpakken van verschillen wordt een onderdeel van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe.

Nieuw artikel 13r (Staat van Groningen en Noord-Drenthe), tweede lid onder f komt te luiden:
een analyse in hoeverre de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in de onderdelen d en e, heeft bijgedragen aan het op een gelijkwaardige wijze behandelen van gedupeerden.

Eigenaren in batch 1588 (formeel niet door de NCG uitgevoerd) kunnen eenzelfde aanspraak krijgen als wanneer deze NCG de versterking wel zou hebben uitgevoerd. De vijf versterkingsgemeenten krijgen hiervoor middelen (een uitkering).

Nieuw artikel 15aa komt te luiden:
Onze Minister draagt er zorg voor dat de hoogte van de uitkering, bedoeld in artikel 15a, tweede lid, voldoende is om te waarborgen dat de versterking van de gebouwen in batch 1.588 vergelijkbaar is met die van andere gebouwen.

De Tweede Kamer heeft op 21 april 2026 ook ***moties*** aangenomen over:
→ borgen dat het toezicht op externe inhuur door IMG en NCG wordt versterkt (motie-Beckerman/Bushoff 36836, nr. 40);
→ een zodanige opschortingstermijn dat gedupeerden niet eindeloos hoeven te wachten (motie-Beckerman/Bushoff 36836, nr. 42);
→ rapporteren over de toegekende en uitgekeerde schadevergoedingen en over het bedrag dat op de NAM is verhaald (motie-Clemminck 36836, nr. 46);
→ de doorlooptijden van schadeafhandeling en versterking inzichtelijk maken in de Staat van Groningen en Noord-Drenthe (motie Vermeer 36836, nr. 49);
→ borgen dat finale kwijting nimmer in de weg staat aan noodzakelijk schadeherstel (motie-Köse 36836, nr. 50);
→ zorgdragen dat het uitvoeringsprogramma leidt tot concrete resultaten voor bewoners (motie-Köse 36836, nr. 51);
→ advies van de regeringscommissaris over de afhandeling van de meest complexe casussen (motie-Den Hollander/Köse 36836, nr. 52).

Alle partijen met uitzondering van JA21 hebben vóór het wetsvoorstel gestemd met een stemverklaring van Forum voor Democratie dat zij tegen het voorgestelde hoofdstuk 5B zijn. Hoofdstuk 5B gaat over de zorgplichten brede welvaart en verduurzaming.

Alhoewel het wetsvoorstel niet gaat over het sluiten van het Groningenveld, is dit onderdeel geweest van het debat. Het kabinet wijzigt de koers niet: het Groningenveld is gesloten, de Mijnbouwwet regelt dat er geen gas meer gewonnen mag worden uit het Groningenveld en dat blijft ook zo. Toch laat de discussie, ook in de media, zien dat definitieve sluiting geen rustig bezit is.

2) De behandeling door de Eerste Kamer

De Eerste Kamer kijkt over het algemeen vooral naar de rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van een wetsvoorstel.

Er is geen recht van amendement, een wetsvoorstel wordt aangenomen of verworpen. De Eerste Kamer kan wel aanzetten tot een novelle. Dan wordt de behandeling van het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer uitgesteld en krijgt de regering de gelegenheid om met een wetsvoorstel te komen ter verbetering of aanvulling van het aanhangige wetsvoorstel. De Eerste Kamer neemt dan een motie aan waarin ze de regering vraagt het wetsvoorstel aan te passen. Zo kan worden voorkomen dat een wetsvoorstel meteen wordt verworpen.
De Eerste Kamer kan verder moties aannemen of toezeggingen van de minister verkrijgen op de uitvoering van de wet.

Door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken zijn ***schriftelijke vragen*** gesteld en deze zijn beantwoord door de minister van BZK.[5] De vragen hebben samengevat betrekking op 1) de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel, 2) het begrip ereschuld, 3) zorgplichtbepalingen, brede welvaart en energietransitie en 4) uitgaven en financiële verplichtingen.

[5] Zie Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Voor de regio is met name de beantwoording over het begrip ereschuld en de financiën relevant.

De minister legt in de beantwoording over het begrip ereschuld uit dat schadeafhandeling en versterking onder aansprakelijkheid vallen. De manier waarop daarmee is omgegaan, waarbij de belangen van Groningers structureel zijn genegeerd, leidt tot een ereschuld bovenop de verplichting om schade te herstellen en veiligheidsrisico's weg te nemen. In "Nij begun" geeft het kabinet aan hoe het de ereschuld wil inlossen waarmee het begrip een politieke uitwerking heeft.

Verder licht de minister toe dat het wetsvoorstel geen begrotingsvoorstellen bevat, maar voor de zorgplichten een verplichting om jaarlijks een bedrag in voorstellen voor begrotingswetten op te nemen. Het begrotingsrecht is niet geschonden. 'Los hiervan wil het kabinet benadrukken dat het zich volledig committeert aan het nakomen van de toezegging die in Nij Begun is gedaan aan Groningen en Noord-Drenthe om gedurende 30 jaar in totaal € 7,5 miljard vrij te maken voor sociaal herstel, economisch perspectief en verduurzaming, in het kader van het lossen van de ereschuld'. 'Tegelijkertijd volgt uit de kabinetsreactie op Nij Begun dat de afgesproken maatschappelijke doelen centraal staan.'[6] De minister ziet op dit moment geen aanleiding om aan te nemen dat de toegezegde middelen onvoldoende zouden zijn.
Voor schadeherstel en versterking is vanwege de politieke en symbolische betekenis vastgesteld wat juridisch al geldt: schadeafhandeling en versterking zo lang als dat nodig is en koste-wat-kost.
De maatregel daadwerkelijk herstel kent voorwaarden 'die bijdragen aan een reële verhouding van de kosten ten opzichte van de nadelige gevolgen van de gaswinning': het grensbedrag en bijvoorbeeld voorwaardelijke finaliteit.

Op 7 juli 2026 is de wet door de Eerste Kamer aanvaard. Op dat moment bereidde de regionale werkgroep een advies voor over de vraag of er een lobby richting Eerste Kamer zinvol is. Omdat de Eerste Kamer sneller dan verwacht het wetsvoorstel aanvaardde, is lobby over het wetsvoorstel niet meer aan de orde en daarom geen onderdeel van deze memo.[7]

5. Analyse, advies en vervolg

1) Regionale standpunten

Een aantal regionale standpunten is niet verwerkt in de wet. De belangrijkste daarvan zijn:
1) resultaatsverplichtingen voor brede welvaart en verduurzaming;
2) vastgelegd financieel commitment;
3) de maatregel daadwerkelijk herstel biedt onvoldoende ruimhartige afhandeling in de kern van het gebied en voorwaardelijke finaliteit moet geen voorwaarde zijn in de kern van het gebied ongeacht om welke vorm van schadeafhandeling het gaat (daadwerkelijk herstel, vaste vergoeding of maatwerk).[8]

De vraag is hoe we er als regio mee omgaan dat deze punten niet zijn verwerkt in de wet: kunnen we nog iets en, zo ja, wat?

[6] De formulering suggereert dat er een kabinetsreactie is op Nij Begun, maar dat is niet zo. Nij Begun is de kabinetsreactie op het rapport Groningers boven gas van de parlementaire enquêtecommissie.
[7] Het concept-advies dat was geformuleerd was overigens om geen lobby te doen op de Eerste Kamer. De verwachting was dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel zonder problemen zou aannemen en dat is ook gebeurd.
[8] 'Voorwaardelijke finaliteit' is de term die het Rijk gebruikt. Feitelijk is het geen voorwaardelijke finaliteit ('als deze voorwaarden zich voordoen dan ontstaat finaliteit'), maar opgelegde finale kwijting (dwang om ermee akkoord te gaan hierna geen vordering in te dienen) waarbij er omstandigheden zijn dat er toch nog een vordering kan ontstaat.

De standpunten naar voren brengen in het eerstvolgende voortgangsoverleg Staat van Groningen en Noord-Drenthe

Op 16 november 2026 vindt het voortgangsoverleg plaats tussen een vertegenwoordiging van het kabinet en een vertegenwoordiging van de regio in het Bestuurlijk Overleg Groningen.[9] Dit voortgangsoverleg is onderdeel van de cyclus Staat van Groningen en Noord-Drenthe. In de regionaal vastgesteld werkwijze is vastgelegd dat de regio de standpunten die het wil bespreken schriftelijk vastlegt.
Het komende voortgangsoverleg is een logisch moment om de regionale standpunten nogmaals naar voren te brengen. Daarmee komt vast te liggen dat deze regionale standpunten onverminderd relevant en inzet van de regio zijn.

De regio kan (en moet) medeverantwoordelijkheid nemen voor brede welvaart en verduurzaming

De regio heeft invloed op de resultaatsverplichtingen voor brede welvaart en verduurzaming. Voor brede welvaart hebben de regionale overheden de Sociale en Economische Agenda met de Ministerraad vastgesteld en ze zijn een overlegpartner voor het uitvoeringsprogramma Rijk waar subdoelen, streefwaarden en indicatoren worden vastgelegd.
De Economische en Sociale Agenda worden in beginsel door de regio uitgevoerd.[10] Voor de uitvoering van de Economische Agenda is de gemeenschappelijke regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe getroffen. De gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd om de uitvoering van de Sociale Agenda daar ook in onder te brengen; tot die tijd vindt de uitvoering van de Sociale Agenda plaats op basis van een convenant tussen de provincie Groningen en de betrokken dertien gemeenten.

Voor verduurzaming neemt de minister (van VRO) formeel de besluiten, maar is het kader daarvoor samen met de regio tot stand gekomen. Wanneer de provincie Groningen formeel verantwoordelijk wordt voor het programmabureau, is het daarmee verantwoordelijk voor belangrijke aspecten van de uitvoering en voor dat onderdeel voor het behalen van het resultaat.

De regio kan dus sturen op de resultaten door de verantwoordelijkheid die het op zich neemt, goed te gebruiken.

Daarnaast moet het instrument Staat van Groningen en Noord-Drenthe en de daarmee samenhangende structuur van overleg en bijsturing goed benut worden. Tweemaal per jaar vindt overleg plaats met een vertegenwoordiging van het kabinet. De regionale vertegenwoordiging moet deze overleggen effectief inzetten door bijvoorbeeld - als daarvoor aanleiding is - stevig in te zetten op bijsturing zodat de doelen gehaald kunnen worden. De regio is samen met het Rijk medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de Agenda's, maar het kabinet blijft (politiek) verantwoordelijk voor het behalen van de doelen van Nij begun of meer specifiek voor het nakomen van de wettelijke verplichtingen van de Wet Groningen. Elke vijf jaar vindt herijking plaats van het uitvoeringsprogramma Rijk; hier heeft de regio een stevige overlegpositie gekregen.

Via de Agenda's, concretisering en uitvoering daarvan, Staat van Groningen en Noord-Drenthe heeft de regio invloed op doelen, resultaten en het bedrag dat het kabinet in de begrotingsvoorstellen moet opnemen om de doelen te halen.
Het is van belang dat de regio zelf sterk stuurt, voortvarend besluiten neemt, de middelen besteedt en overlegposities effectief benut. Dit maakt het zeker in de loop van de tijd voor kabinet en Staten-Generaal moeilijker om de benodigde middelen niet beschikbaar te stellen.

[9] Dit voortgangsoverleg is onderdeel van de cyclus Staat van Groningen en Noord-Drenthe.
[10] In beginsel omdat de uitvoering van de Agenda's om afspraken vraagt welke organisatie/overheid welke taken uitvoert. Het kan dus ook zo zijn dat het Rijk of een andere organisatie een taak uitvoert.

De regio blijft zich inzetten voor rechtvaardige schadeafhandeling en het voorkomen van ongerechtvaardigde verschillen

De regio heeft geen taak als het gaat om schadeafhandeling, maar is wel overlegpartner van de betrokken instanties. Dat is wettelijk geformaliseerd voor wat betreft monitoring en oordeelsvorming middels de Staat van Groningen en Noord-Drenthe, afgesproken in de Agenda voor Herstel en krijgt ook feitelijk vorm in andere (reguliere) overleggen met de betrokken instanties. Als overlegpartner kan de regio naar voren blijven brengen of er problemen zijn rond (de uitvoering van) regelingen en welke wijzigingen er nodig zijn. Dat doet de regio (ook) als het gaat om de uitvoering van de maatregel daadwerkelijk herstel en voorwaardelijke finaliteit.

Een langetermijn strategie

Nu het wetstraject is afgerond, ontstaat een nieuwe fase en werkelijkheid. Niet alle regionale standpunten zijn gehonoreerd, maar die blijven voor de regio onverminderd van belang. Dat geldt ook voor andere belangrijke punten van de regio. Daarnaast komt het steeds meer aan op de uitvoering: bijvoorbeeld van de Agenda's, maar ook de invulling van bijvoorbeeld het BOG.

We adviseren daarom om een langetermijn strategie op te stellen: wat willen we als regio, wat is de strategie en het instrument (bijvoorbeeld lobby)? Dit vraagt ook om een integrale visie op de relatie tussen regio en Rijk die uitstijgt boven de uitvoering van Nij begun. Ons advies is om het opstellen van een langetermijn strategie te beleggen bij de stuurgroep Nij Begun.

2) Regionale werkgroep Staat van Groningen en Noord-Drenthe

Het wetstraject voor de Groningenwet is afgerond, dit memo is een laatste analyse en advies over de Groningenwet vanuit de regionale werkgroep. Dit deel van de werkzaamheden is afgerond.

De regionale werkgroep blijft wel bestaan voor de coördinatie rond jaarlijkse cyclus SvGND en afstemming met de verschillende contactpersonen over de uitwerking van de Wet Groningen.

6. Voorstel

Ons voorstel is:

1) Instemmen met de memo advies en analyse Groningenwet.
2) De memo ter vaststelling voorleggen aan de colleges, dagelijks besturen van de waterschappen en dagelijks bestuur van Perspectief Groningen en Noord-Drenthe met als advies het ter informatie aan te bieden aan volksvertegenwoordigingen.